

Helse- og omsorgsdepartementet

Dato:

15. September 2022

Vår ref.:

Deres ref.: 22/2404

VID vitenskapelige høgskole, her ved fakultet for helsefag, takker for muligheten til å komme med innspill til Nasjonal helse og samhandlingsplan.

1. Hva er de viktigste utfordringene å adressere?

Samhandling er et sentralt fenomen i helsefaglige praksis og helsefaglig forskning og samhandling er grunnleggende for individers helse og ved sykdom. Helse og helsetjenester forutsetter *samhandling* på mikro-, meso- og makronivå, og begrepet samhandling bør forstås kontekstuellt. På mikronivå er fokus samhandling i relasjoner mellom pasient/bruker/borger, pårørende, helsepersonell og andre fagpersoner der vilje til samarbeid, tillit, gode kommunikasjonsferdigheter og respekt er avgjørende. Videre samhandles det på mesonivå både på helsefaglig tjenestenivå og med øvrige relevante tjenester (som for eksempel sosialtjenester og frivillig sektor som bidrar til å fremme pasient/bruker/borgers helse). Det er viktig at begrepet samhandling defineres godt for å skape tilstrekkelig forståelse av begrepet.

Samhandling innebærer god arbeidsfordeling mellom profesjoner og profesjonsutøvere samt koordinering mellom ulike tjenestenivåer. Her bør barrierer utforskes og adresseres.

Samhandling på tvers av fagområder er sentrale elementer i bestrebelsene for å lykkes med innovative løsninger og et bedre og mer bærekraftig tjenestetilbud innenfor spesialisthelsetjenesten og i kommunene, innenfor privat og offentlig sektor. Viktigheten av innovative prosjekter og løsninger/barrierer bør adresseres. Stikkord er rask utvikling, opplæring, motivasjon for eksempel i kommunehelsetjenesten.

Ulike profesjoner må anerkjenne hverandres kompetanse og tverrfaglige møtesteder må tilrettelegges og fungere for å skape god tverrprofesjonell samhandling.

Forskning kan fremme nye perspektiver når det samarbeides på tvers av ulike disipliner og kunnskapsgrunnlaget og eventuelle kunnskapshull må identifiseres og utforskes.

Samhandling bør vektlegges i utdanningene for å skape felles forståelse og skape et grunnlag for samhandling.

Makronivået omhandler samhandling mellom sektorer, nasjonalt og internasjonalt. For å løse komplekse utfordringer og utvikle gode og bærekraftige arbeidsmåter er samarbeid utover landegrensene nødvendig for å dele og utvikle kunnskap sammen, å forebygge og få kontroll med sykdommer og planlegge internasjonale helsestrategier. Dette er også utfordringer som bør adresseres.

Med et samfunn og en helsetjeneste i stadig endring stilles det krav til oppdatering og utvikling av kunnskap og en mer inngående og nyansert tilnærming som bygger på forståelse av enkeltmenneskets behov og samfunnsmessige behov. Etnisk og kulturelt mangfold, mer komplekse samlivs- og livssituasjoner og nye og mer sammensatte diagnose, fordrer at pasienter og brukere må forstås som unike personer der en møter den enkelte i forhold til de behov og ressurser de har. Det bør adresseres at når *samhandling (og helse)* knyttes til mangfold handler det om å tilby gode, tilpassede og likeverdige tjenester uavhengig av alder, kjønn, kjønnsuttrykk, seksuell orientering, bosted, sosioøkonomiske forutsetninger, språk, etnisk bakgrunn, tro- og livssyn, helseinformasjonsforståelse og funksjonsevne.

Utfordringer med (digitale) kommunikasjonsplattformer mellom ulike nivå må adresseres og forstås. Kommunikasjon er grunnlaget for god samhandling og god pasientsikkerhet.

2. Hvilke tiltak er aktuelle?

Samhandling må inn i utdanningene.

Det må legges til rette for forskning på området.

Det må tilrettelegges for digital samhandling på tvers av nivåer og systemer.

3. Er dere kjent med pågående arbeid eller gode eksempler som departementet bør være kjent med?

Vid vitenskapelige høyskole, fakultet for helsefag, etablerer doktorgradsprogram i helse og samhandling i 2024.

Elisabeth Jeppesen,

dekan, fakultet for helsefag, VID vitenskapelige høyskole